

21. decembra 2007 slovenský program Vatikánskeho rozhlasu oslávil svoje 60. narodeniny. Pri tejto príležitosti navštívil Misijný dom Matky Božej v Nitre P. Leopold Slaninka SJ, ktorý je vedúcim slovenského programu Vatikánskeho rozhlasu. Pri tejto príležitosti sme mu položili pre Hlasy niekoľko otázok.

Kde siahajú počiatky Vatikánskeho rozhlasu? Ako vzniklo slovenské vysielanie Vatikánskeho rozhlasu a kedy sa prvý krát vysielalo?

Počiatky Vatikánskeho rozhlasu siahajú do roku 1929, kedy pápež Pius XI. poveril Gulielma Marconiho a Spoločnosť Ježišovu, aby v štáte Vatikán zriadili rozhlasovú stanicu. Vznikla teda rozhlasová stanica Rádia Vatikán s prvým príhovorom Pia XI. v latinskom jazyku. Prvé slovenské vysielanie sa uskutočnilo v roku 1943, keď sa vysielalo vianočné posolstvo pápeža. Pravidelné vysielanie začalo v roku 1947 vianočným posolstvom Pia XII.

Prečo má kresťan katolík vlastne počúvať vatikánsky rozhlas?

Vatikánsky rozhlas nemožno počúvať tak, ako iné stanice v rádiu. Cieľom iných rádii je vyplniť čas, rozptýliť, ale i niečomu naučiť človeka. Vatikánsky rozhlas iste nie je takýmto médiom. A to už aj pre to, lebo v slovenčine vysielala iba 15 minút denne. V minulosti, počas totality, bol vatikánsky rozhlas veľmi dôležitým ohlasovateľom slova Sv. otca a učenia Cirkvi. Taktiež plnil dôležitú úlohu aj v oblasti katechetiky, teológie, spirituality. Formoval vieru ľudí, nakoľko na

Slovensku nebola sloboda katolíckej tlače. Vatikánsky rozhlas významným spôsobom vyplňal toto prázdne miesto.

Avšak dnes už máme veľké množstvo časopisov, novín s katolíckym obsahom a je tu otázka, prečo vatikánsky rozhlas? Má to ešte zmysel, pokračovať v tomto vysielaní? Čo môže dať Vatikánsky rozhlas ľuďom na Slovensku dnes?

Môže dať to, čo nikto iný. Myslím si, že môže dať niečo také, čo nemôže dať nikto iný a môže to dať práve excelentným „par excellence“ spôsobom, pretože Vatikánsky rozhlas je vlastne hlasom Sv. otca. Vatikánsky rozhlas má ambíciu čo najvernejšie sprostredkovať veriacim posolstvo Sv. otca, vytvárať úzky vzťah k Sv. otcovi. Stretnutie s Kristom dnes možno prežívať na rozličných rovinách. Môžeme ho prežívať v Eucharistii, môžeme ho prežívať cez Božie Slovo, uprostred spoločenstva veriacich a tiež cez Magistérium Cirkvi. Špecifikom Magistéria Cirkvi je to, že na vrchole magistéria stojí Sv. otec, ktorý, ako námestník Krista, je inšpirovaný Duchom Svätým a hovorí do súčasnej svetovej situácie to, čo je dôležité vo vzťahu k viere a vo vzťahu ku Kristovi. A týmto má nenahraditeľnú úlohu v našom živote práve posolstvo Sv. Otca. Sv. Písmo hovorí v rovine všeobecnej, čo je dôležité, ale pápež hovorí vzhľadom na aktuálnu situáciu sveta a preto, ako inšpirovaný Duchom Svätým, stáva sa prorokom pre nás. Je dôležité mať s ním kontakt, dozvedieť sa, o čom vlastne hovorí, a to nám zabezpečuje práve vysielanie Vatikánskeho rozhlasu a to už 60 rokov.

Aké sú významné body v 60 ročnom slovenskom vysielaní rádia Vatikán?

Môžeme tu pozorovať tri epochy. V každej z nich má rádio Vatikán svoje významné miesto.

Prvá epocha bola počas obdobia totality v rokoch 1948-1989. Významnú úlohu rádia Vatikán v tomto období už poznáme.

Ďalšia epocha začala v roku 1989 príchodom slobody a je charakteristická zavádzaním nových možností vysielania. Začali sme vysielать cez okruh Slovensko 1, desaťminútový spravodajský súhrn. V roku 1995 sa vysielanie rádia Vatikán začalo šíriť cez rádio Lumen o 20:15, alebo s opakovaním ráno 5:15, alebo o 9:30. V roku 1998 sa začalo satelitné vysielanie, ktoré pokračuje do dnešných dní.

V roku 1998 po prvý krát Vatikánsky rozhlas sprostredkoval posolstvo Sv. otca cez internet.

V roku 2000 sa začala tretia epocha vysielania rádia Vatikán a tá prišla s rozvojom nových komunikačných technológií. Predovšetkým prostredníctvom internetu.

V roku 2003 vznikla slovenská internetová stránka rádia Vatikán. V roku 2005 začína digitálna forma vysielania. Zatiaľ je toto vysielanie iba v experimentálnom režime na území Talianska.

Čo si sľubujete od internetu? Zvýši sa okruh poslucháčov?

Internet je prostriedok, do ktorého rozvoja investujeme veľa času a rozvoja. Dnes môžete už aj cez internet počúvať slovenské vysielanie Vatikánskeho rozhlasu. Výhodou je, že takýmto spôsobom poslucháč môže počúvať rádio Vatikán kdekoľvek a kedykoľvek.

Ďalšou výhodou je, že na našej internetovej stránke ponúkame podstatne viac správ, ako sa zmestí do nášho večerného vysielania. Pracujeme vlastne ako spravodajská agentúra, lebo z Vatikánu prinášame správy v slovenskom jazyku prví. To je naša zásada. Nesmie nás v tomto nikto predbehnúť, ani žiadna svetová agentúra ako Reuters, alebo ktorákoľvek iná. Internet je akoby nový mediálny jazyk, do ktorého sme aj my vstúpili a je na mediálnom poli veľmi dôležitý.

Čo plánujete do budúcnosti?

V roku 2008 by sme chceli rozvinúť ďalšie dve služby. Prvou je tzv. Newsletter, že ktokoľvek sa zapíše na našej webovej stránke, že má záujem o tieto správy, tak ich bude dostávať každý deň o 18.00 na jeho e-mailovú adresu.

Okolo apríla, alebo Veľkej noci by sme chceli spustiť video správy, čiže spájať aj obraz a slovo a ponúknuť ho cez internet.

Existuje aj nejaká banka záznamov, kde sa ukladajú vyhlásenia, alebo dôležité udalosti v počúvateľnej forme?

Áno, a to je vlastne tiež dôležitý aspekt Vatikánskeho rozhlasu je, že je oficiálnym archivárom slova Sv. otca. Všetko, čo pápeži (od roku 1931, čiže od vzniku Vatikánskeho rozhlasu) povedali na mikrofón – to všetko archivuje Vatikánsky rozhlas.

Koľko je v rádiu Vatikán redakcií?

Je ich 47, z toho 34 redakcií používa svoje webové stránky.

Využívajú slovenskí veriaci túto možnosť počúvania rádia Vatikán cez internet?

Myslím si, že Slováci majú Sv. otca veľmi radi. Úcta k pápežovi bola vždy veľmi silná a vrúcna. Nie je to len otázkou minulosti. Je to niečo, čo tu je i dnes a to dokonca medzi mladými ľuďmi. Je to niečo veľmi výnimočné a svedčia o tom údaje. Jedným z údajov je, že naša webová stránka v slovenskom jazyku presahuje mesačne jeden milión návštev, čím sa internetová stránka v slovenskom jazyku stala štvrtou najnavštevovanejšou stránkou v rámci Vatikánskeho rozhlasu.

Aký je rebríček návštevnosti webových stránok?

Najväčšiu návštevnosť majú Nemci, potom sú Taliani, Poliaci a my Slováci.

Keď si však počet návštev porovnáme s počtom obyvateľov v týchto krajinách, tak sme jednoznačne na prvom mieste.

Aká je programová štruktúra?

Každý deň ponúkame základné spravodajstvo. To trvá do päť minút. Potom sa venujeme prehĺbenej tématike. V pondelok je to vždy rubrika Cirkev s svet, kedy zájdeme do nejakej krajiny vo svete a snažíme sa podať na ňu pohľad z hľadiska kresťanstva.

V utorok ponúkame rubriku Očami viery, vedy a kultúry – naliehavé otázky života v súčasnom svete. V stredu je vždy generálna audiencia. Vo štvrtok je Komentár na aktuálnu tému. V piatok ponúkame Týždeň so Svätým Otcom – myšlienkové posolstvo Benedikta XVI. za uplynulý týždeň, tiež Myšlienka na nedeľu, kde sa kňaz vyjadruje k liturgickým textom nasledujúcej nedele. S sobotou ponúkame Rozhovor týždňa, kde zaujímavé osobnosti rozprávajú o úlohe viery v ich živote. V nedeľu je to príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Anjel Pána, kedy hovorí veľmi jasnou a aktuálnou rečou k tomu, čo je dôležité a aktuálne vo svete.

P. Martin Štefanec SVD (Hlasy Február 2008)